

## Eve Ensler en de Vagina Warriors

*De Vagina Monologen zijn misschien wel haar bekendste werk, maar schrijfster, performer en activiste Eve Ensler heeft meer in huis. Ze heeft haar leven gewijd aan het bestrijden van geweld tegen vrouwen en meisjes.*

### Marijke Naezer

“Think about the word vagina. I believe that by saying it 128 times each show, night after night, naming my shame, exorcising my secrets, revealing my longing, was how I came back into my self, into my body. By saying it often enough and loud enough in places where it was not supposed to be said, the saying of it became both political and mystical and gave birth to a worldwide movement to end violence against women.” Eve Ensler maakte de vagina tot een wapen in de strijd voor erkenning van vrouwelijke seksualiteit en tegen geweld tegen vrouwen en meisjes.

### Boze vagina's

Eve Ensler werd in 1953 in New York geboren. Op 43-jarige leeftijd werd ze wereldberoemd met haar *Vagina Monologen*, een theaterstuk met de vagina in de hoofdrol. In het stuk komen vrouwen van over de hele wereld aan het woord, over de meest uiteenlopende onderwerpen. Hun verhalen vertellen over lesbische liefde en vaginaworkshops, over geboorte en zelfbevrediging, schaamhaar en orgasme. Samen vormen ze een protest tegen het gebrek aan erkenning van vrouwelijke seksualiteit.

Zo rebelleert *My angry vagina* tegen de bemoeienissen met de vagina, en de manier waarop er van alles voor vrouwen wordt gedaan, maar nauwelijks met en door vrouwen: “My vagina's angry. It is. It's pissed off. My vagina's furious and it needs to talk. It needs to talk about all this shit. It needs to talk to you. I mean what's the deal - an army of people out there thinking up ways to torture my poor-ass, gentle loving vagina. Spending their days constructing psycho products, and nasty ideas to undermine my pussy. Vagina Motherfuckers.” Droge, katoenen tampons bijvoorbeeld: “What the hell is that? A wad of dry fucking cotton stuffed up there. Why can't they find a way to subtly lubricate the tampon? As soon as my vagina sees it, it goes into shock.” Of vagina-zeep: “My vagina doesn't need to be cleaned up. It smells good already. [...] All those douche sprays, floral, berry, rain. I don't want my pussy to smell like berries or rain.” In haarscherpe taal en met een flinke dosis humor moedigt Ensler vrouwen aan (weer) trots te zijn op hun vagina, erover te praten en te schrijven, en er kracht uit te putten.

### Getuigenissen

Maar Ensler wil meer met het stuk. Niet alleen de mooie kant van seksualiteit, maar ook de schaduwzijde komt aan bod. Zo is er het aangrijpende en hartverscheurende “My vagina was my village”, gebaseerd op de getuigenissen van jonge Bosnische vrouwen die door Servische militairen zijn verkracht. Hoewel Eve Ensler met deze monologen aandacht wilde vragen voor wereldwijd geweld tegen vrouwen, was geweld oorspronkelijk niet het belangrijkste thema van de monologen. Toch werd het dat al snel: “When I first started performing ‘The Vagina Monologues’, everywhere I went in the world women would line up after the show. At first I was thrilled, thinking I would hear mysterious and delicious stories of their great sex lives. There were some of those, but the majority of the women who lined up were there to tell me about how they'd been raped or slapped or beaten or incested, and how that experience had forever changed them.” Pas toen realiseerde Eve Ensler zich de gigantische proporties van geweld tegen vrouwen en meisjes.

Er moest iets groots en indrukwekkends gedaan worden om dit te stoppen, zo bedacht ze, en niet lang daarna richtte ze V-Day op. Deze organisatie initieert en steunt nationale en internationale projecten om geweld tegen vrouwen en meisjes een halt toe te roepen, onder andere met de opbrengsten van de *Vagina Monologen*. Eve Ensler reisde voor V-Day de hele wereld rond, en luisterde naar de verhalen van vrouwen. "I have heard the staggering stories of violence - war rapes, gang rapes, date rapes, licensed rapes, family rapes. I have seen first-hand the scars of brutality - black eyes, cigarette-hole burns in arms and legs, a melted face, bruises, slices and broken bones. [...] I have been there when skulls washed up on riverbanks and naked mutilated female bodies were discovered in ditches. I have seen the worst." De getuigenissen ontmoedigden haar niet. Integendeel, ieder verhaal inspireerde haar om harder te vechten tegen het geweld. In 2006 organiseerde V-Day 2700 benefiet-evenementen om mensen bewust te maken van de omvang van geweld tegen vrouwen en meisjes en geld in te zamelen voor de bestrijding ervan. Het bedrag dat de organisatie sinds de oprichting heeft ingezameld overstijgt inmiddels de 30 miljoen dollar, ofwel 23 miljoen euro.

### **Victory**

Minstens zo belangrijk als het geld is de menskracht: de talloze vrouwen en mannen die zich belangeloos inzetten voor V-Day. Samen met andere strijders tegen geweld noemt Eve Ensler ze de Vagina Warriors: "someone who has suffered or witnessed violence, grieved it, transformed it, and then done extraordinary work to make sure it doesn't happen to anyone else in their community". Ensler noemt bijvoorbeeld Zoya, die haar als eerste meenam naar de Afghaanse vluchtelingenkampen in Pakistan; Rada, die de verhalen van vluchtelingenvrouwen vertaalde terwijl ze samen door Bosnië reisden en Esther, die haar naar de graven van de vermoorde vrouwen in Juarez, Mexico bracht.

Al gaat het hier vaak om vrouwen (en soms mannen) die zelf te maken hebben gehad met geweld, ze zijn klaar met het slachtofferschap. Ze hebben het heft in eigen hand genomen en vechten voor het zichtbaar maken en uitroeien van geweld tegen vrouwen en meisjes. Eve Ensler ziet de Warriors overall: zittend aan ziekenhuisbedden, nieuwe wetten doorvoerend, taboe-woorden schreeuwend, saaie voorstellen schrijvend, bedelend om geld, demonstrerend, wakes houdend op straat. In elke vrouw schuilt een Vagina Warrior, en Eve Ensler heeft er haar levensdoel van gemaakt deze wakker te schudden en in actie te laten komen. Want "if every woman in the world stood up and joined hands, saying violence against us must end now, it would end." En de 'V' in V-Day, die nu nog staat voor 'Victory', 'Valentine' en 'Vagina', zal dan komen te staan voor 'Victory Over Violence'.

### *Referenties*

*Ensler, E. (1998) The Vagina Monologues. New York: Villard.*

*[www.vday.org](http://www.vday.org)*

*[www.randomhouse.com/features/ensler/vm](http://www.randomhouse.com/features/ensler/vm)*